

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO CDA en SP inzake beschermingsbewind

Steller G.J.A. Jonkman

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 55 11 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk

Datum 30-01-2019

Uw brief van 7/15-01-2019

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer R. Bolle van het CDA gestelde vragen ex art. 38 RvO inzake beschermingsbewind en op de (aanvullende) vragen over de uitvoering raadsbesluit Beleidsregels bijzondere bijstand beschermingsbewind van de heer J. Dijk van de SP.

Nadat het raadsbesluit Beleidsregels bijzondere bijstand en tarieven beschermingsbewind op 21 februari 2018 is genomen hebben zich ontwikkelingen voorgedaan in de rechtspraak op het gebied van het algemeen belang besluit door het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb). Daarnaast zijn er ontwikkelingen in het kader van de uitvoering van het nieuwe beleid. De gemeente is namelijk gesprekken gaan voeren met een aantal bewindvoerders.

Over deze nieuwe ontwikkelingen en de aanpak van de gemeente hierin heeft de CDA fractie de volgende vragen:

- 1. Is het college bekend met de uitspraken van het CBb op 18 december jl.? Zo ja, zijn er te nemen vervolgstappen in het kader van beschermingsbewind? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat houden deze vervolgstappen in?*

Ja, we zijn bekend met genoemde uitspraken. Vervolgstappen zijn ons inziens niet nodig, omdat ons algemeen belang besluit in 2014 is genomen. Destijds is geen bezwaar gemaakt. Gelet op de termijnen die gelden voor het indienen van bezwaar, kan dit besluit nu niet meer bestuursrechtelijk aangevochten worden. Dit betekent dat het kosteloos aanbieden van beschermingsbewind door de gemeente niet in strijd komt met de Mededingingswet. Dit is ook het

standpunt van de Autoriteit Consument en Markt (ACM), de waakhond op dit gebied.

2. *Hoe beoordeelt het college de uitspraken van het CBb in algemene zin? In het besluit van de gemeente Groningen in 2014 is niet expliciet gemotiveerd aangegeven wat de redenen zijn om producten of diensten aan te wijzen als economische activiteit in het kader van het algemeen belang. Kunnen deze uitspraken gevolgen hebben voor andere producten of diensten binnen de gemeente Groningen die zijn aangemerkt in het kader van algemeen belang? Zo ja, wat zijn deze gevolgen? Zo nee, waarom niet?*

De lijn in de jurisprudentie is dat steeds zwaardere eisen worden gesteld aan de motivering van algemeen belang besluiten. Deze ontwikkeling in de jurisprudentie heeft echter geen gevolgen voor andere producten of diensten die zijn genoemd in het algemeen belang besluit van 2014. Hiervoor geldt namelijk dezelfde redenering als is aangegeven onder vraag 1.

3. *Hoe verloopt de overdracht van cliënten die vóór het nieuwe beleid bij commerciële beschermingsbewindvoerders zaten, maar nu naar de GKB moeten?*

In verband met een kort geding procedure zijn we in juni van vorig jaar op verzoek van een groep bewindvoerders gestart met onderhandelingen over mogelijke samenwerkingsafspraken over de uitvoering van het nieuwe beleid. Deze groep bewindvoerders vertegenwoordigt ongeveer 60% van de externe cliënten.

Wij hanteerden bij de onderhandelingen als uitgangspunten dat het nieuwe beleid bijzondere bijstand beschermingsbewind intact blijft, de besparingen op de bijzondere bijstand worden gehaald en de regie bij de gemeente blijft. Deze onderhandelingen hebben in november geresulteerd in een overeenkomst waarin (kort gezegd) staat dat cliënten die vóór het nieuwe beleid bij commerciële bewindvoerders zaten daar de komende jaren kunnen blijven en bijzondere bijstand kunnen blijven ontvangen onder twee voorwaarden. In de eerste plaats zullen bewindvoerders het hogere schuldentariaf niet meer in rekening brengen bij hun cliënten, als dat aan de orde is. In de tweede plaats zullen bewindvoerders ervoor zorgen dat 10% van dit bestand jaarlijks zal uitstromen (zo nodig naar budgetbeheer bij de gemeente).

Vervolgens hebben we deze overeenkomst aan alle bewindvoerders voorgelegd die cliënten hebben in de gemeente Groningen.

Om deze reden zijn we nog nauwelijks begonnen aan de overdracht van cliënten aan de gemeente Groningen. In enkele gevallen is een wijzigingsbeschikking verstuurd. In een zaak is een zitting bij de Rechtbank geweest. We wachten nog op de uitspraak. Daarnaast hebben enkele cliënten zelf contact opgenomen met de gemeente omdat zij wilden overstappen. Uiteraard geldt voor nieuwe cliënten met een laag inkomen dat zij geen bijzondere bijstand ontvangen en gratis bij de gemeente terecht kunnen voor beschermingsbewind.

4. *Wat is de impact van de mogelijke overgang en de onrust die kan ontstaan voor de inwoners die gebruik maken van beschermingsbewind?*

Wij zijn van mening dat we als gemeentelijke bewindvoerder de vereiste kwaliteit voor beschermingsbewind bieden, waarbij we bovendien binnen onze gemeente gebruik kunnen maken van een integraal aanbod van (schuldhulp)ondersteuning. Hierdoor kunnen we tijdig de noodzaak van beschermingsbewind (her)beoordelen en bij burgers die ondersteuning nodig hebben het best passende instrument inzetten. Immers, als beschermingsbewind niet meer per se noodzakelijk is kunnen wij overgaan op een voor de inwoner minder in zijn privéleven ingrijpend instrument als budgetbeheer of budget-coaching, wat de inwoner ook meer vrijheid van (financieel) handelen biedt. We zijn derhalve van mening dat de overgang zonder noemenswaardige problemen zal verlopen.

5. *Hoe verlopen de gesprekken met commerciële beschermingsbewindvoerders en brancheverenigingen op dat gebied? Wat is de inhoudelijke reactie van het college op de bezwaarpunten (zoals, maar niet uitsluitend de genoemde capaciteit van de GKB) uit de brief van LOBCM van 5 december?*

Voor het verloop van de gesprekken met de commerciële bewindvoerders verwijzen we in eerste instantie naar de beantwoording onder vraag 3. In lijn met de raadswens (verworpen motie d.d. 21 februari 2018) om beschermingsbewindvoerders en de brancheverenigingen tijdig te informeren, hebben we op 15 maart 2018 een goed bezochte bijeenkomst belegd over het nieuwe beleid en de vervolgstappen voor alle bewindvoerders. In het voorjaar van 2018 zijn vervolgens de brancheverenigingen uitgenodigd voor een gesprek. Zij hebben aan deze uitnodiging geen gevolg gegeven.

Voor een inhoudelijke reactie op de bezwaarpunten verwijzen we allereerst naar het raadsbesluit van 21 februari 2018.

Daaraan willen we nog het volgende toevoegen. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3 komen we door de overeenkomst met een deel van de bewindvoerders niet terug op het nieuwe beleid, maar geven we verder vorm aan de uitvoering daarvan. Op deze wijze krijgen we meer zicht op onze burgers, waarbij ook naar verwachting de besparingen op de bijzondere bijstand worden gerealiseerd. De op initiatief van bovengenoemde groep bewindvoerders gemaakte afspraken hebben we eveneens voorgelegd aan de overige bewindvoerders. Deelname aan de overeenkomst is echter volstrekt vrijwillig.

Momenteel hebben we voldoende capaciteit om de nieuwe cliënten te bedienen. We zijn goed voorbereid op de komende veranderingen en houden vanzelfsprekend rekening met de samenwerkingsafspraken die we met een deel van de bewindvoerders hebben gemaakt.

6. *In 2017 werd vanuit het budget bijzondere bijstand ruim 3 miljoen euro uitgegeven voor de kosten van beschermingsbewind. Slechts een vijfde deel hiervan is betaald aan cliënten van de gemeentelijke bewindvoerder, die ongeveer 450 burgers in beschermingsbewind heeft met recht op bijzondere bijstand. De rest is betaald aan cliënten van externe (commerciële) partijen. Hoe is deze verhouding voor 2018?*

Het aantal cliënten van commerciële beschermingsbewindvoerders dat bijzondere bijstand krijgt zal naar verwachting iets zijn gedaald (de exacte cijfers zijn nog niet bekend). Het aantal cliënten in beschermingsbewind bij de gemeente met een laag inkomen is toegenomen tot 485. De verhouding tussen cliënten met een laag inkomen die enerzijds in beschermingsbewind zitten bij de gemeente en anderzijds bij de commerciële beschermingsbewindvoerders zal oplopen van een vijfde naar een vierde.

7. *Hoeveel uitzonderingen zijn er gemaakt na 1 maart 2018 waarbij de kosten van beschermingsbewind alsnog via de bijzondere bijstand zijn bekostigd?*

Dit betreft 3 gevallen. Het ging daarbij met name om cliënten met een tijdelijk verblijf in de gemeente Groningen.

8. *Gezien de reactie van LOBCM, wat zijn volgens het college de risico's die de gemeente loopt? En welke maatregelen worden getroffen om deze risico's op te vangen?*

Zoals in de paragraaf betreffende juridische risico's in het raadsbesluit van 21 februari 2018 staat vermeld kan LOBCM zich nogmaals wenden tot de ACM en een rechtszaak aanspannen tegen de gemeente. Zowel bij de ontwikkeling van het beleid als bij de onderhandelingen met de bewindvoerders is de gemeenteadvocaat nauw betrokken geweest. Bij eventuele procedures zal indien nodig de gemeenteadvocaat wederom worden ingeschakeld.

9. *In het raadsvoorstel is aangegeven dat er vanaf 2021 een structurele besparing gerealiseerd kan worden van circa 1 miljoen euro. Is deze besparing nog reëel gezien het voorgestelde afbouwscenario? Zo ja, kunt u dit toelichten? Zo nee, kunt u aangeven wat uw inschatting van de structurele besparing is?*

Gelet op de afspraken die met een deel van de bewindvoerders zijn gemaakt verwachten wij nog steeds een structurele besparing van circa 1 miljoen euro vanaf 2021 te kunnen realiseren. Aangezien nog niet duidelijk is hoeveel bewindvoerders de overeenkomst met ons aangaan kunnen we nog niet goed inschatten wat de gemaakte afspraken (deels lager tarief en 10% jaarlijkse uitstroom) de komende jaren aan besparingen zullen opleveren. Bij de begroting van 2020 zullen we u daarover nader informeren.

In aanvulling op de vragen van het CDA heeft de SP nog de volgende vragen.

10. Klopt de weergave van het Dagblad van het Noorden met betrekking tot het overleg met bewindvoerders over het bewerkstelligen van uitstroom en het verlagen van hun tarief? Zo ja, wanneer heeft het college besloten om alsnog met bewindvoerders in gesprek te gaan, wat is er de exacte reden van om alsnog in gesprek te gaan en wat is het doel van de gesprekken? Met hoeveel bewindvoerders zijn of worden gesprekken gevoerd en wat zijn de resultaten tot nu toe?

Het klopt dat we overleg hebben gevoerd met bewindvoerders. Zie hiervoor ons antwoord bij vraag 3. Zoals bij vraag 5 al aangegeven hebben we in maart een bijeenkomst voor de bewindvoerders georganiseerd en de brancheverenigingen uitgenodigd voor een gesprek. Naar aanleiding van het starten van een kort geding door commerciële bewindvoerders zijn wij op hun verzoek in gesprek gegaan over de uitvoering van het nieuwe beleid. Doel van de gesprekken was de mogelijkheden tot samenwerking te verkennen, waarbij niet getornd mocht worden aan het nieuwe beleid en waarbij de regie bij de gemeente moet blijven in het kader van andere uitgangspunten van het nieuwe beleid namelijk integrale aanpak, zicht op onze burgers en kwaliteitsborging. Hiertoe hebben we afgesproken om ten minste vier keer per kalenderjaar, voor het eerst in april 2019, met de bewindvoerders in overleg te treden over de uitvoering en ontwikkeling van het beschermingsbewind. Afgelopen december hebben we al verschillende uitvoeringsafspraken gemaakt.

In eerste instantie zijn gesprekken gevoerd met 9 bewindvoerderskantoren, wat heeft geresulteerd in een overeenkomst (overeenkomst uitvoering beschermingsbewind). Deze is voorgelegd aan alle bewindvoerders die cliënten in de gemeente Groningen hebben. Van deze groep hebben al 13 de overeenkomst ondertekend

11. Kunt u aangeven hoe deze ontwikkeling zich verhoudt tot de eerdere stellingname van het college dat overleg met bewindvoerders niet tot een ander resultaat zou hebben geleid als het raadsvoorstel om beschermingsbewind voortaan gratis aan te gaan bieden en niet langer via de bijzondere bijstand te vergoeden? Zo nee, waarom niet?

Zonder vaststelling van het nieuwe beleid zouden commerciële bewindvoerders naar onze mening niet bereid zijn geweest tot samenwerking op een wijze zoals we nu hebben afgesproken. Daarbij is het nieuwe beleid volledig in stand gebleven.

12. Kunt u aangeven hoe deze ontwikkeling zich verhoudt tot het genomen raadsbesluit en waarom u de raad niet over deze ontwikkeling/andere uitvoering van het raadsbesluit geïnformeerd? Zo nee, waarom niet?

In het raadsbesluit hebben we aangegeven dat we ten aanzien van 'oude' cliënten (cliënten die vóór 1 maart 2018 al bijzondere bijstand hadden) zullen

zorgdragen voor een uitgebreide overgangsregeling. Deze houdt in dat we oude cliënten op een bepaald moment vragen om over te stappen naar de gemeente. In verband met een zorgvuldige implementatie wilden we dit gefaseerd uitvoeren over een periode van drie jaar. Voor cliënten van bewindvoerders die de overeenkomst hebben ondertekend betekent dit dat het overstappen wordt uitgesteld. Dit geldt niet voor cliënten van andere bewindvoerders.

De onderhandelingen hebben tot medio november geduurd. Na ondertekening van de overeenkomst hebben we deze ook voorgelegd aan de andere bewindvoerders. In dezelfde periode vonden de verkiezingen plaats. We zagen daarom geen gelegenheid meer om de raad in te lichten.

13. Hoeveel beschikkingen zijn er tot nu toe afgegeven waarin de vergoeding van kosten van beschermingsbewind via bijzondere bijstand wordt afgewezen? Hoeveel bezwaarschriften zijn er tegen deze beschikkingen ingediend en indien de bezwaarprocedure al is afgerond: hoeveel bezwaarschriften zijn gegrond en hoeveel zijn er ongegrond verklaard?

Tot nu toe zijn ruim honderd beschikkingen afgegeven waarin bijzondere bijstand voor de kosten van beschermingsbewind is afgewezen. Tegen 90% van deze beschikkingen is bezwaar gemaakt. In het kader van de onderhandelingen zijn de bezwaarprocedures opgeschort. Inmiddels is de afhandeling van de bezwaarschriften in volle gang.

Daarnaast hebben we besloten om in bezwaarzaken coulant om te gaan met oude gevallen, waarbij de bewindvoerder 'te laat' bijzondere bijstand heeft aangevraagd, terwijl de beschikking van de kantonrechter er al lag. Om die reden liggen 26 zaken klaar voor heroverweging van het primaire besluit. In geen enkel (echt) nieuw geval is het bezwaarschrift gegrond verklaard. Er zijn 7 bezwaarschriften ongegrond verklaard.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Diana Starmans

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.